

NOTAT

Orientering af Folketingets Europaudvalg om status vedr. statsstøtte til udflytning af danske arbejdspladser

6. november 2018
18/08054-1
sbk-dep

1. Baggrund

Det er ikke hensigten, at der skal kunne ydes national støtte eller EU-støtte, der forvrider konkurrencen på det indre marked ved at flytte virksomheder og arbejdspladser fra en medlemsstat i EU til en anden.

Sammen med bl.a. Udenrigsministeriet, har Erhvervsministeriet arbejdet – og arbejder til stadighed – på at sikre, at virksomheder og arbejdspladser ikke flyttes ud af Danmark med EU-støtte eller national statsstøtte.

Erhvervsministeren, udenrigsministeren og beskæftigelsesministeren har i 2018 besvaret en række spørgsmål fra Folketingets Europaudvalg om emnet.¹ Spørgsmålene har både omhandlet hvilke EU-regler, der gælder for statsstøtte til udflytning af arbejdspladser, samt konkrete sager. Endelig har spørgsmålene omhandlet regeringens arbejde for at hindre, at statsstøtte gives til udflytning af danske arbejdspladser til andre EU-lande.

2. Statsstøttereglerne og støtte til udflytning af arbejdspladser

De gældende statsstøtteregler, herunder den generelle gruppefritagelsesforordning, blev vedtaget i 2014. I den forbindelse blev reglerne udformet, så regional investeringsstøtte til relokalisering af virksomheder, med tab af arbejdspladser til følge, skal anmeldes til og godkendes af Kommissionen, før den kan ydes. Hvis der er årsagssammenhæng mellem støtten og relokalisering af en virksomheds aktiviteter, kan Kommissionen erklære støtten uforenelig med det indre marked.

I dag er retstilstanden den, at der kan ydes støtte til andre aktiviteter – f.eks. støtte til uddannelse og opkvalificering af medarbejdere, hvis den ydes i overensstemmelse med statsstøttereglerne. I det tilfælde vil der ikke – efter statsstøttereglerne – være tale om direkte støtte til udflytning af danske arbejdspladser.

I 2017 ændrede Kommissionen den generelle gruppefritagelse på statsstøtteområdet. Støtte som medlemsstaterne yder til virksomheder, der lever op til en række faste kriterier i gruppefritagelsen, skal ikke anmeldes og godkendes af Kommissionen. Kommissionen informeres dog om støtten senest 20 dage efter støttetildelingen. Ved revisionen af gruppefritagelsen i 2017

¹ Fx EEU alm. del spørgsmål 279, 280 og 282-285 af 25. juni 2018 stillet af Kenneth Kristensen Berth (DF), EEU alm. del spørgsmål 324-325 af 10. august 2018 stillet af Nicolai Villumsen (EL) og EEU alm. del spørgsmål 360-361 stillet af Søren Søndergaard (EL)

blev det – på bl.a. dansk foranledning – skabt klarhed om, at muligheden for at yde regionalstøtte uden anmeldelse til Kommissionen (støtte efter gruppefritagelsen) ikke kan benyttes, hvis støtten medfører udflytning af arbejdspladser.

For at kunne modtage regionalstøtte efter gruppefritagelsesforordningen skal støttemodtageren – efter de nye regler fra 2017 – erklære:

- At virksomheden ikke inden for de seneste 2 år fra ansøgningstidspunktet har flyttet sine aktiviteter til den medlemsstat hvor støtten ydes.
- At en sådan flytning ikke vil finde sted så længe den støttede aktivitet pågår, og i 2 år efter den støttede aktivitet er afsluttet.

Erklæringen er en gyldighedsbetingelse for støtten. Det vil sige, at støtten kun er forenelig med det indre marked og fritaget fra anmeldelsespligten til Kommissionen, hvis betingelsen er opfyldt.

Hvis ikke virksomheden afgiver erklæringen, eller erklæringen er baseret på urigtige oplysninger, vil Kommissionen kunne erklære støtten for ulovlig.

3. Nye generelle regler for regionalfonden og socialfonden og udflytning af arbejdspladser

Kommissionen har i maj 2018 fremsat et forslag til nye fælles regler for en række EU-fonde, herunder Regionalfonden og Socialfonden. Forslaget indeholder bl.a. en henvisning til gruppefritagelsesforordningens regler vedrørende udflytning af arbejdspladser, jf. ovenfor. Forslaget indeholder ligeledes bestemmelser, der hindrer at der ydes EU-støtte fra en række EU-fonde, hvis støtten medfører udflytning af arbejdspladser.

Dette vurderes at bidrage yderligere til en præcisering og skærpelse af beskyttelsen mod anvendelse af EU-støtte til projekter, der kan medføre udflytning af virksomheder og arbejdspladser. Der arbejdes i forhandlingerne for at sikre, at denne præcisering og skærpelse fastholdes og udvides.

4. Kontakt til Konkurrencekommissær Margrethe Vestager

Regeringen tager spørgsmålet om støtte til udflytning meget alvorligt. Regeringen har flere gange gjort Konkurrencekommissæren opmærksom på den danske holdning til spørgsmålet.

Erhvervsministeren har i 2016 sendt et brev til Kommissær Vestager, hvor han udtrykte sin bekymring over Kommissionens praksis vedrørende støtte til udflytning af arbejdspladser. Efterfølgende modtog ministeren en bekræftelse fra Kommissær Vestager, hvori hun tilkendegav at hun havde noteret sig den danske bekymring.

Senere i 2016 tog Danmark initiativ til, sammen med Frankrig, Sverige og Norge, at udarbejde et fælles ministerbrev til Kommissær Vestager om udflytningsproblematikken. På baggrund af bl.a. denne henvendelse, blev gruppefritagelsens gældende værn mod brug af regionalstøtte til udflytning af arbejdspladser etableret. Det skete ved ændringen af gruppefritagelsen i 2017.

Folketinget er henholdsvis 28. juni 2016 og 13. december 2016 orienteret om de breve, der er oversendt til Konkurrensekommisæreren.

I 2018 arbejdes der igen på et fælles ministerbrev, sammen med andre lande, for nok en gang at påpege vigtigheden af ikke at støtte udflytning af virksomheder og arbejdspladser via EU-støtteprogrammerne. Dette gøres i forbindelse med forslag til ændring af bemyndigelsesforordningen på statsstøtteområdet,² der giver Kommissionen mulighed for fremover at kunne gruppefritage støtte ydet af medlemsstaterne via EU-støtteprogrammerne InvestEU og Det Europæiske Territoriale Samarbejde (Interreg).

5. Opfølgning på EEU spørgsmål 282 (alm. del)

Kenneth Kristensen Berth (DF)³ har 25. juni 2018 stillet et spørgsmål til erhvervsministeren vedrørende spansk støtte ydet til Vestas. I sin besvarelse af spørgsmålet tilkendegav erhvervsministeren, at der ville blive taget kontakt til Kommissionen for at få belyst den støtte, der er ydet til Vestas i forbindelse med at virksomheden flyttede sin produktion til Spanien.

I sit svar på ministerens anmodning om at få belyst, hvilken støtte der er givet til Vestas i Spanien, oplyser Kommissionen, at støtten til Vestas er ydet inden 2014 hvor reglerne, der hindrer støtte til udflytning af arbejdspladser, trådte i kraft.

Derudover henviser Kommissionen til, at man har givet et skriftligt svar på et lignende spørgsmål til medlem af Europa-Parlamentet, Ole Christensen, der ligeledes har stillet spørgsmål vedrørende støtte til Vestas i Spanien. Af Kommissionens svar af 8. august 2018 til Ole Christensen fremgår, at de spanske myndigheder har bekræftet, at der er givet støtte til Vestas via midler fra den Europæiske Socialfond. Kommissionen vurderer imidlertid, at der ikke er givet støtte til flytning af Vestas' produktion, men udelukkende støtte til "investeringer i mennesker", dvs. fx støtte til uddannelse af medarbejdere.⁴

² Forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 2015/1588 af 13. juli 2015 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på visse former for horisontal statsstøtte. Grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018 og samlenotat oversendt til udvalget 25. oktober 2018.

³ EEU alm. del spørgsmål 282 af 25. juni 2018

⁴ Link til Kommissionens svar til MEP Ole Christensen:

Det svar fra Kommissionen, som erhvervsministeren har modtaget, vurderes ikke at give anledning til at foretage yderligere i den konkrete sag vedrørende spansk støtte til Vestas.

6. Videre proces for orientering af Folketinget

Erhvervsministeren fortsætter sit arbejde for at reglerne vedrørende støtte til udflytning af virksomheder og arbejdspladser skærpes. Ministeren følger udviklingen af reglerne nøje, herunder forslaget til ændring af de fælles bestemmelser vedrørende EU-fondene, som hører under Udenrigsministeriets ressort.

Folketinget vil blive orienteret løbende om udviklingen på området.